

**IVN - afdeling
Peize**

info

**Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
juli 2016**

**huishwaluwen ontdekken til • zuidlaardermeer • rode kruis
• hotel • bollengek • blotevoetenpad •
jeugdactiviteit vogelrestaurant • de onlanden • sint-
janskruid • nl doet • vroege vogel excursie • vogelspotten**

Colofon

Voorzitter en redactie Info
Janneke Krooneman
Kerkstraat 19, 9321 HA Peize
Tel: 050-3146968

Secretaris en districtscontacten
Sophie Kattouw
Dubbelooflaan 12, 9321 LK Peize
050-5033303

Penningmeester en ledenadministratie
Henk Wilkens
Baggelaar 9, 9321 AS Peize
050-5033614

Bestuurslid en redactie Info
Yolanda vd Veen
Karlingakkers 1, 9321 EM Peize
050-3185709

Vormgeving Info: Henk Bakker

e-mail bestuur:
ivn.peize@gmail.com
e-mail activiteitenCie:
ivn.activiteiten.peize@gmail.com
e-mail jeugdcommissie:
ivn.jeugdactiviteiten.peize@gmail.com

website: <http://ivn.nl/afdeling/peize>

Van de redactie

De eerste Info van 2016..... Boordevol mooie artikelen. Er hebben dan ook weer vele activiteiten plaatsgevonden in het eerste half jaar, van wandelingen tot vaartochten, knutselactiviteiten, modder-ploeteren en vogels kijken. Het is geweldig om te zien dat er steeds meer animo komt voor al deze activiteiten van het IVN, die druk worden bezocht door zowel jong als oud. Dat levert dan ook een mooi gevarieerde Info op, met ook weer de meest prachtige verslagen en plaatjes. We zijn weer trots op het resultaat. Steeds weer een hele klus om het allemaal op orde te krijgen, alle verslagen verzamelen, foto's erbij, zodanig dat Henk Bakker er weer een mooi geheel van kan maken. Misschien dat we volgend jaar toch een iets andere timing kiezen. Voor ons, de redactie, zijn juist de maanden juni/juli en december de drukste van het jaar..... Hoewel ook de meest logische maanden voor de publicatie van de Info, denken we er toch over na om het te verschuiven naar bijvoorbeeld november en mei.....Of naar januari en augustus. Dus wie weet komt de volgende Info in november...of pas in het nieuwe jaar in januari..... Want het is nu eenmaal zo dat het samenstellen van het blad de nodige aandacht behoeft. We zullen jullie in ieder geval weer vragen om een bijdrage te leveren. Schrijf vooral een leuk stukje als je zelf een

Van de bestuurstafel

Op het voorblad ziet u een zwaluw zijn nest invliegen van onze huiszwaluwtil bij de vijver van de Lange Streken 1. Er zijn 5 nestjes bezet, we kunnen het haast nog niet geloven. Momenteel zijn de zwaluwen druk in de weer met het voeren van de jonge vogels. In het jaarverslag van de Huiszwaluwtil van de Vogel Bescherming 2015 is te lezen dat er in Nederland 139 tillen klaar stonden voor de terugkerende zwaluwen. Daarvan werden er 21 als bewoond gemeld. We wisten destijds dat we een goede kans hadden om in de Lange Streken zwaluwen in de til te krijgen. Mooie grote vijvers, ecologisch maaibeeld van de gemeente, rondom de vijvers een zompige kleiige bodem en het allerbelangrijkste zwaluwen in de buurt. De huiszwaluwtil is geplaatst ter gelegenheid van ons 50 jarig jubileum in 2013 en nu al bewoond, we zijn er trots op. Vooral omdat er in Peize zulke mooie stukjes natuur te vinden zijn waar dit mogelijk is.

Het Bosplan en de Heemtuin zijn ook zulke mooie stukjes groen in ons dorp. In het vroege voorjaar tijdens NL Doet is in de Heemtuin door een groot aantal mensen en kinderen hard gewerkt. De houtwal is flink teruggesnoeid en dat heeft effect op de planten, ze krijgen nu veel meer licht. Er stonden dit voorjaar veel gele lissen rondom de vijver, de koningsvaren deed het prima, meer vingerhoedskruid en opeens verscheen een aantal adderwortels. De kikkers lieten zich horen met een herrie van jewelste, het leek wel of er honderden aanwezig waren. Kortom het is daar prachtig.

In het kader van Heel Drenthe Zoemt zijn er plannen om meer planten in de Heemtuin en het Bosplan te krijgen, dit om de situatie voor bijen en wilde bijen te verbeteren. Heeft u ideeën of wilt u mee werken, laat het ons weten.

De nieuwe IVN website is binnenkort online. De website is mooier, gebruiksvriendelijker en biedt veel meer mogelijkheden voor de couleur locale. Onze webmaster Wanda de Jong is er al druk mee bezig. Wanda, wij wensen je succes met deze klus.

Ook wil ik even van deze plaats gebruik maken om Wim van Boekel nog even te bedanken voor het plotseling en soepel invallen met een leuke lezing tijdens onze bestuursvergadering. Erg leuke lezing over de muizen in de Onlanden. Bedankt Wim!

Tot slot: Onze brief naar de Provincie voor verbetering van de veiligheid van het fietspad langs de Provinciale weg naar Groningen werd afgewezen. Gelukkig gaat Vrieso Rademaker van de Fietsersbond er verder mee. Vorige week is door een afgevaardigde van de Fietsersbond Drenthe het punt weer onder de aandacht gebracht bij de provincie. Vrieso heeft aangegeven om het fietspad bij het zgn. cycleRAP (onderzoek fietspaden van de ANWB) mee te nemen. Aangezien het cycleRAP nog in ontwikkeling is, moeten we dat nog even afwachten. Wij hopen dat er verbeteringen komen voor de fietsers, zeker nu de Gemeente Noordenveld **de** fietsgemeente van Nederland wil worden.

Het bestuur wenst u allen een mooie zomer.

mooie waarneming hebt gedaan, of iets anders leuks hebt beleefd wat met de natuur te maken heeft in binnen- of buitenland, of een mooi gedicht bijvoorbeeld. En als je meedoet aan een IVN activiteit: een verslag met mooie plaatjes is altijd welkom! Geen enkel probleem als er meerdere verslagjes binnen komen van dezelfde activiteit: iedereen beleeft 't toch weer op zijn eigen wijze... Stuur je bijdrage naar ivn.peize@gmail.com.

De huiszwaluwen hebben de til ontdekt!

Mijn man zag de zwaluwen voor het eerst bij de til in en uit vliegen. Hij zei: 'er vliegen kleine vogeltjes in en uit de til'. En ja hoor, de kleine vogeltjes waren huiszwaluwen. Ze zijn inderdaad klein, de gierzwaluw en de boerenzwaluw zijn een keer zo groot. Maar qua prestaties doen ze niet onder voor die grote jongens. Want dit kleine vogeltje legt ook elk jaar 2 keer de enorme afstand af tussen Europa en Afrika. Tijdens het korte verblijf in ons land zitten ze beslist niet stil. Er moet een nest gebouwd worden en dat vraagt energie. De huiszwaluw moet hiervoor vaak heen en weer vliegen met een mengsel van klei, zand en water voor het metselen van het komvormig nest. Daarna wordt het nest met allerlei veertjes en pluisjes bedekt. Het is een staaltje van puur vakmanschap. Er kan wel 2 à 3 keer gebroed worden. Om de werkdruk voor de ouders wat te verlichten worden de oudste jongen ingeschakeld bij het groot brengen van de jongere vogeltjes! Ze houden van gezelligheid en zitten het liefst bij elkaar. Er zijn foto's waar veel nesten in zo'n til zitten. Mijn buurman Joop heeft een keer gezien, dat een kraai een zwaluw te pakken had en meteen kwamen de andere zwaluwen aanvliegen voor hulp. Helaas is het met die zwaluw niet goed afgelopen. We hebben een ekster bovenop de til zien zitten, toen we eraan kwamen ging hij er vandoor. Gelukkig is de til zo gemaakt dat het ook de specht niet lukt, om

Foto P. H. Venema

Foto Janneke Krooneman

bij de nesten te komen. De planken waar de nesten aan zitten zijn smal en geven geen houvast voor zijn staart. Janneke heeft erg haar best gedaan om de zwaluwen mooi op de foto te krijgen voor deze Info, maar dat was niet gemakkelijk. Ze vliegen razendsnel het nest in en uit. Je bent altijd net te laat. Maar al doende leert men, de laatste foto's zijn mooi geworden. We zijn trots dat de til bewoond is en we hopen dat ze volgend jaar weer terug komen. Een mooi informatief en prachtig geschreven boekje over huiszwaluwen is *Zwaluwen van Geest* van Teunis Piersma, hoogleraar trekvoegecologie in Groningen. Als je dit boek leest ben je helemaal in verwondering over het leven van deze kleine vogeltjes.

Sophie Kattouw

Foto Janneke Krooneman

Waarneming

Groene specht in de tuin van Aart Wedemeijer.

Op pad in De Onlanden

Als ik bijna bij het Eelderdiep ben, zie ik ze tussen het Riet door al zwemmen: Geoorde Futtjes! Een stuk of zes. Ze zwemmen wat nerveus heen en weer en proberen met gestrekte nekken te zien wie of wat daar tussen het Riet aan komt. Hun felrode oogjes lijken me kwaad aan te kijken. Met die bijzondere oogjes, de gele oorpluimen, roodbruine flanken en iets opwippende snavel hebben deze kleine futtjes iets exotisch, iets dat niet thuis hoort in de Nederlandse natuur. Geoorde Fuut is echt één van mijn favoriete soorten. Ik vind het dan ook geweldig dat ze nu in zulke grote aantallen in De Onlanden te vinden zijn. Ze broeden er zelfs.

Ik heb deze mooie ontmoeting tijdens één van mijn broedvogel telrondes in de Peizerweering, tussen de Weeringse Dijk en het Eelderdiep. Aan de overkant van het Eelderdiep is dit jaar een grote kokmeeuwenkolonie ontstaan, van minstens 250 nesten. De Geoorde Futen die ik zie zwemmen hebben ongetwijfeld een nest in deze kolonie. De futtjes broeden graag onder de beschermende paraplu van de massale aantallen Kokmeeuwen die elke rover uit de buurt verjagen. De Geoorde Futen die ik op het Eelderdiep zie, zijn daar op jacht naar visjes en waterinsecten. Die zijn daar genoeg en makkelijk te vinden en ook dat is een reden waarom de soort in dit deel van De Onlanden is neergestreken. De jongen zullen niet verhongeren.

Elke keer verrast de natuur in De Onlanden ons weer, lijkt het. Vorig jaar was er ook al een kleine kokmeeuwenkolonie, van zo'n 20 paar, langs het Eelderdiep ten zuiden van de Zanddijk. Daar waren we toen al heel blij mee, want kokmeeuwenkolonies in het binnenland zijn tamelijk zeldzaam tegenwoordig. Dit jaar bleek dat de kolonie enorm gegroeid was. Het aantal vogels was zo groot dat er niet ge-

noeg nestgelegenheid was in de oorspronkelijke kolonie. Een groot deel van de Kokmeeuwen verhuisde daarom naar een nieuwe plek, ten noorden van de Zanddijk. De Geoorde Futen, die deze mooie broedgelegenheid al snel ontdekt hadden, verhuisden voor een deel mee. Zo hebben we nu ineens twee kolonies, met elk een paar honderd kokmeeuwen en een tiental paartjes Geoorde Fuut. Al dat leven langs het Eelderdiep trok vanaf het begin ook andere leuke vogelsoorten aan. Vooral in de trektijd werden regelmatig Dwergmeeuwen en Zwartkopmeeuwen gezien en soms vlogen er grote aantallen Zwarte Sterns, die in en rond de kolonies hun voedsel zochten. Daartussen zwommen en scharrelden Lepelaars en allerlei soorten eenden en steltlopers. Puur genieten voor de natuurliefhebber. Inmiddels, half mei, is het een stuk rustiger gewor-

den langs het Eelderdiep. Er wordt gebroed en de ouders die geen 'dienst' hebben zijn druk met voedsel zoeken, want ook broeden maakt hongerig. Over een poosje wordt het weer hectisch in de kolonies. Dan moeten de jongen gevoerd worden. Ik verheug me er nu al op.

(Een filmpje van foeragerende Geoorde Futen in De Onlanden is te zien op Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=MbU6K8OIFs>)

Wim van Boekel

Foto's Wim van Boekel

Buizerd gevonden

Ik was op weg op de fiets naar mijn werk en vond aan de Peizer kant van de Onlanden een dode buizerd. Ik stopte om hem te bekijken, nog nooit een buizerd van zo dichtbij gezien. Het was een prachtig dier en zijn roofkenmerken waren heel duidelijk te zien. Gele klauwen en een scherpe snavel. Hij was geringd en ik heb vervolgens contact gezocht met Wim van Boekel. Dezelfde middag kregen we een mail van Wim. De buizerd was al aardig op leeftijd (16 jaar) en was vlakbij uit het ei gekropen (omgeving Hooiweg/Matsloot bij Roderwolde). Wel jammer dat het zo moet eindigen, maar toch ook fijn dat de buizerd zolang heeft rondgevlogen in de Onlanden en omgeving.

Groet, Marc en Wanda

Foto Wanda de Jonge

Identificatie		
Metalen ring:	Arnhem VT [Netherlands] (NLA) ...6109571	[NLA ...6109571]
Andere merktekens:	geen andere (kleur)merktekens aanwezig	[ZZ]
Ringgegevens (geringd door: Lex Tervelde (734))		
Datum (dd.mm.jjjj):	09-06-2000, ----, datum is exact op de dag af	[0]
Soort:	Buizerd (Buteo buteo)	[02870]
Geslacht:	onbekend	[U]
Leeftijd:	nestjong, niet vliegvlug	[1]
Ringplaats volgens Google:	Noordenveld, Roderwolde, Drenthe, NL	[NL04]
Ringplaats volgens ringer:		
Coördinaten:	lat: 53° 15' 0 (53.19), lon: 6° 30' 0 (6.47)	toon op kaart
Nauwkeurigheid:	Ergens binnen een kilometerhok (of binnen een straal van 711 m)	[A]
Euring code: NLA00...610957102ZZ0287002870N0ZUUU11-0299U090620000---NL04+531117+0062818A82003-----		
Meldgegevens (gemeld door: Publieke Meldingen (PM1))		
Datum (dd.mm.jjjj):	13-06-2016, 0800, datum is exact op de dag af	[0]
Soort:	Buizerd (Buteo buteo)	[02870]
Geslacht:	onbekend	[U]
Leeftijd:	volgroeid, verder onbekend	[2]
Meldplaats volgens Google:	Groningerweg 64, 9321 TD Peize, Nederland	[NL04]
Meldplaats volgens melder:		
Coördinaten:	lat: 53° 10' 31 (53.1753699431241), lon: 6° 30' 1 (6.50050520896912)	toon op kaart
Nauwkeurigheid:	nauwkeurig tot op de ingevulde ringcoördinaten	[0]
Conditie:	dood, korter dan 1 week	[2]
Omstandigheden:	draadslachtoffer , kabels , dunne masten e.d.	[43]
Andere merktekens:	geen andere (kleur)merktekens aanwezig	[ZZ]
Opmerkingen:	Vogel lag naast weg en onder hoogspanningsleiding. Gezien positie is draad meest waarschijnlijke doodsoorzaak, maar niet 100% zeker.	
Euring code: NLA00...610957104ZZ0287002870N0--UU21U0099U1306201600800NL04+531031+00630010243140000212605848		
Afgeleide gegevens		
Afstand tot ringplaats: 2 km		Verstreken tijd: 5848 dagen
Richting van ringplaats: 126 graden		is 16 Year(s) 4 Day(s)

Centrum voor vogeltrek en -demografie
Dutch centre for Avian Migration and Demography
Postbus 50, 6700 AB Wageningen, Nederland
Tel. 00 (31) 317 47 34 65
info@vogeltrekstation.nl www.vogeltrekstation.nl www.griel.nl
Het Vogeltrekstation is een samenwerkingsverband van NIOO-KNAW en de Ringersvereniging

Vroege vogel excursie, zondagochtend 17 April

Om half acht 's ochtends staat er een mooi groepje geïnteresseerden op de fiets te wachten bij het dorps huis, bijna allemaal met een kijker om. Nog best een schappelijke tijd voor vogels op de zondagochtend, half acht. De zon is wel al een tijdje op, maar omdat het nog vrij koud is (handschoenen aan!) nog een prima tijdstip om te fiets op zoek te gaan – en te gaan luisteren – naar de vogels van de Onlanden.

We gaan op weg richting de Noorddijk. Al vrij snel, na nog geen 100 m rijden op de dijk wordt de eerste stop gemaakt. De eerste braamsluiper van het jaar! Zijn kenmerkende aflopende lage trage ratel 'dededede' is luid te horen aan de zuidkant van de weg. De net aangekomen vogel is nog prima te observeren, vooral doordat de bomen nog niet of nauwelijks in blad staan. Dit is later in het seizoen wel anders. Als je zijn kenmerkende geluid eenmaal kent merk je pas dat het best een algemene soort is, maar zien doe je hem eigenlijk zelden. Goeie naam ook, braamsluiper. Doet ie namelijk veel, door de bramen sluipe.

Precies aan de andere kant van de weg zingt een gekraagde roodstaart. Ook weer zo'n vogel die toch vrij algemeen is in onze regio, maar die je niet gemakkelijk te zien krijgt. Hij zit hoog in een berk te zingen, maar hij zit ver weg en we hebben tegenlicht. Dan kun je wel zeggen dat ie prachtige mooie kleuren heeft, maar zien doen we het toch niet.

Even verderop, waar het gebied natter wordt, scanen we de plasjes af op zoek naar steltlopers. Hier

bevinden zich nog wel eens kempaanen op door-tocht. Ooit broedde de kempaan nog wel in deze regio, maar hij is helaas door de intensivering van de landbouw verdwenen. En hij is helaas niet de enige. Wel zien we Kievitten, een grote zilverreiger, een lepelaar en wat grauwe ganzen. Niet onaardig, maar meestal is er wat meer te zien hier.

Iets verderop neemt een mooi mannetje rietgors plaats op een oude rietstengel en begint voor ons te zingen. Even stoppen dus. Een fijn, simpel liedje, altijd in drie strofen. Lekker dichtbij dit keer, dus prachtig waar te nemen. Ook graspiepers vliegen heen en weer en beginnen te baltsen. Langzaam luid kwetterend opstijgend en dan weer als een parachutje neerdalend. Langzaam gaan er steeds meer vogelsoorten door elkaar zingen en het wordt steeds lastiger de excursisten te verschillen duidelijk te maken. Vooral op de kruising met de Drentse Dijk is het een gekrakeel. Fitis, veldleeuwerik, graspieper, rietgors, zwartkop, winterkoning, vink. Ook balts daar een boompieper. Zijn zang is anders dan de graspieper, maar verder doet hij eigenlijk hetzelfde maar dan vanuit een boom. Goede naam dus weer. We zien ook nog een paar reeën staan vanaf dit kruispunt.

We zijn nu al bijna een uur onderweg en hebben nauwelijks een kilometer gefietst. Zo gaat dat als het weer en de vogels een beetje mee zitten. Iets verderop houden we halt voor een paartje roodborsttapuit. Ze zitten op een braamstruik en het zwart-wit contrast van het mannetje is mooi te zien.

Foto Yolanda van der Veen

Hij laat een fel 'tsjik-wietsjik' horen, als twee kiezelsteentjes die je tegen elkaar tikt. Steinschmetzer heet de tapuit daarom toepasselijk in het Duits.

We gaan nu eerst echt even een stukje fietsen om warm te worden. Al dat stilstaan maakt koud. Maar het is van korte duur. We houden halt om een aantal typische weidevogels te zien. Twee tureluurs zijn aan het baltsen (tuureluureluuureluuure) en gaan goed zichtbaar in het gras zitten. De wulp laat zijn nog veel imponerendere melancholieke zang horen tijdens zijn vlucht. Er komt een lepelaar overvliegen. Aan de andere kant van de weg jaagt een bruine kiekendief.

Alles goed en wel, maar nu wordt het tijd om de 'beloofde' vogels waar te nemen. We fietsen door naar de kruising met de Zanddijk. Het geluid wordt steeds duidelijker. Alsof je over een lege fles heen blaast. Hoeemmp. De roerdomp. Onmiskenaar. Heeft weinig met zingen te maken, maar wat een imponerend geluid. Ook de excursisten zijn enthousiast. In het riet zingen verscheidene rietzangers. In de plasjes vliegen veel kokmeeuwen heen en weer, luid krijsend. Ook zitten er leuke eendjes op water. Verschillende koppeltjes wintertalingen, veel krakeenden, en een paartje geoorde futen. Maar ik was eigenlijk op zoek naar de blauwborst en had beloofd die te laten zien. Nog een klein stukje fietsen op de Weringsedijk dan maar. Ik kom hier dagelijks op de fiets langs naar mijn werk en had een paar

dagen geleden tenminste 4 blauwborsten zien en horen zingen. Gelukkig, daar hoor ik hem. Hij laat zich niet heel goed zien, maar met enig geduld zien de meeste deelnemers de blauwborst ook. Niet zo mooi als ik had gehoopt, maar een donkere regenwolk komt dreigend naderbij en de meeste zangers zijn weer even stil. We zijn inmiddels ook al 2,5 uur onderweg, langer dan gepland. En we zijn pas op de helft gekomen van mijn oorspronkelijk geplande tocht. Maar toch al erg veel waargenomen, inclusief de beloofde roerdomp (horen is scoren) en de blauwborst. Toch maar terug naar Peize dan. Het is ook de hoogste tijd voor koffie.

Nog even in het kort de vogels die we gezien hebben: braamsluiper, pimpelmees, graspieper, boompieper, blauwe reiger, putter, Kievit, ekster, roodborsttapuit, kuifeend, wintertaling, nijlgans, grauwe gans, ooievaar, merel, kraai, scholekster, rietgors, wulp, knobbelzwaan, grutto, boerenwaluw, lepelaar, krakeend, roodborst, kokmeeuw, lijster, houtduif, slobbeend, wilde eend, wulp, meerkoet, buizerd, bergeend, blauwborst. Vervolgens de vogels die we gehoord hebben: winterkoning, gekraagde roodstaart, veldleeuwerik, roerdomp, grote bonte specht, zwartkop, fazant, vink, fitis en de tjiftaf.

Chris Smit

Hallo,

Ik zal me eens voorstellen.....Ik ben Alena Blonk en samen met drie andere dames, Ineke, Wanda en Verinne help ik mee met het organiseren van leuke natuuractiviteiten voor kinderen. Met mijn interesse voor de natuur en een zoon, die daar veel mee bezig is voel ik helemaal thuis bij de IVN. Dankzij Yolanda van der Veen moet ik zeggen, die me afgelopen voorjaar benaderd heeft.

Bij mij duurde het even, maar Yolanda herkende mij meteen van onze tijd bij de JNM samen. De jeugdbond voor Natuur en Milieustudie, voor jongeren van 12 tot 25 jaar heeft een heel belangrijke rol gespeeld in mijn leven. Hier voelde ik me thuis, bij gelijkgestemden zullen we maar zeggen.

Bij de JNM heb ik veel geholpen met het organiseren van activiteiten en kampen. Over een beetje kennis beschik ik wel, maar een daadwerkelijke excursie leiden laat ik liever aan iemand anders over. Laat mij het maar organiseren.....We hebben alweer veel leuke activiteiten bedacht voor komend schooljaar, dus dat gaat helemaal goed komen.

Tot gauw, Alena

Onlanden in vilt

Meta Geerts is viltkunstenaar in Peize. Ze maakt onder meer sjaals, sieraden en gebruiksvoorwerpen.

De seizoenen in de Onlanden inspireerden haar tot vier weergaven van de gevarieerde natuur. Het kunstwerk hangt in de Onlanderij.

De Onlanderij is het restaurant / lunchcafé aan de rand van Groningen, bij de boerderij van natuurmonumenten. Er is meer viltwerk van haar te bekijken. Haar website is www.metageerts.nl

Gerard Stout
www.gerardstout.nl

IVN Jeugdactiviteit Vogelrestaurant

Het vriest dat het kraakt als we in januari in het dorpshuis in Peize met de kinderen vogelvoer gaan maken. Onder sneeuw en ijs is het lastig voedsel zoeken, dus dit is precies het goede moment om wat vogelvoer in de tuin op te hangen. De eerste kinderen druppelen wat schoorvoetend het dorpshuis binnen, maar al gauw wordt het drukker. Yolanda vertelt wat over de verschillende vogeltjes die je in de winter vaak in de tuin kunt zien – de kinderen blijken er best al wat te kennen – en dan gaan we gauw aan de slag.

Er wordt druk geschroefd, getimmerd en geregen; gelukkig zijn er genoeg volwassen handen om te

helpen als een krammetje scheef wordt geslagen. In de pan smelt langzaam het vet met de pitjes, sommigen komen even kijken hoe dat eruit ziet. Alle kinderen maken een voederautomaat van een omgekeerde wijnfles. We vullen hem goed op, maar thuis kan hij opnieuw gevuld worden als dat nodig is. Verder rijgen we pindakettingen, en maken we 'vetbollen' van halve sinaasappels. De sfeer is gezellig, en er wordt hard gewerkt. Zo hard, dat de geplande wandeling erbij in schiet. Terwijl het vet langzaam stolt in de sinaasappels sluiten we gezamenlijk af met een prachtig verhaal over het winterkoninkje. Daarna glibbert iedereen snel naar huis om de eigen tuin om te toveren tot een vogelrestaurant.

Verinne Fuld

Koolmees

Als we in de winter een koolmees op een vetbol zien zitten, vinden we dat ontzettend schattig. Zo'n lief pluizenbolletje zien we veel liever in onze tuin dan een ekster of een

kauw. Mensen hebben vaak een verkeerd beeld van de natuur. Ze vinden de ene diersoort heel schattig en de andere alleen maar slecht. Maar schattige diertjes bestaan niet, zoals er ook geen mensen zijn die alleen maar lief zijn.

Aan de ene kant zijn koolmeesjes inderdaad lief, het zijn sociale vogeltjes. Het zijn geen groepsdieren zoals ganzen, maar ze leven wel in een sociale context. Vergelijk het met katten die allemaal hun eigen tuin als territorium hebben, maar in de tuin van de buurman zonder huisdier, bij elkaar komen en daar hun sociale leven hebben. Bij koolmezen gaat het net zo. Ze leven in hun eigen boom, maar ze kennen alle soortgenoten uit de buurt. Dat is handig als ze een partner moeten kiezen, want koolmezen leven in stelletjes. Ook in de winter zie je dat sociale gedrag terugkomen. Als het koud is, kruipen ze in een nestkastje lekker dicht bij elkaar. Er kunnen zomaar tien van die vogeltjes op elkaar gestapeld zitten.

Aan de andere kant zijn koolmeesjes net zo asociaal of wreed als mensen of erger. In de winter, als het voedsel schaars is, hebben ze er geen problemen mee om zieke vogeltjes aan te vallen, hun schedel kapot te pikken en de eiwitrijke hersens op te eten. Niet echt schattig, maar het gebeurt volop. Ook op het gebied van voortplanting zijn ze niet altijd even braaf. Sterker nog, het is een en al list en bedrog. Bij koolmezen heb je twee typen mannetjes: de macho's en de sukkel. De sukkel is heel trouw aan zijn vrouwtje en werkt hard om de jongen mee groot te brengen. Hij vliegt af en aan met rupsjes en is aan het einde van het seizoen broodmager van het harde ploeteren. Je zou denken dat het vrouwtje nooit een andere man wil, maar toch vinden koolmeesvrouwtjes dit soort mannetjes niet zo aantrekkelijk. Seksueel gezien dan. Een Britse onderzoeker ontdekte dat koolmeesvrouwtjes vreemdgaan. En niet zo'n beetje ook. Uit het DNA van jonge koolmeesjes bleek dat in bijna geen enkel nestje de opvoeder, de sukkel dus, de biologische vader was. De wetenschapper zocht naar een verklaring voor dit opvallende fenomeen en begon het gedrag van die vogeltjes te bestuderen. Met web-cams kan dat tegenwoordig een stuk makkelijker dan vroeger. Wat hij zag, was schokkend.

Binnen een paar tuinen of in een bos heb je vaak

een groepje van zo'n tien koolmezenestjes. Op het oog lijken het allemaal keurige stelletjes met jonkies. Maar midden in dat gebied, zo ontdekte die onderzoeker, zit één vrijgezel mannetje. Hij woont in een boom

en zit de hele dag keihard te zingen. Hij maakt kennelijk veel indruk, want alle vrouwtjes willen hem hebben. Als haar eigen mannetje even weg is om voedsel te zoeken, vliegt het vrouwtje snel naar dat machomannetje. Ze laat zich razendsnel dekken en gaat dan gauw weer terug naar haar eigen nestje. Dat sukkelmannetje mag niks merken, want als hij erachter komt is de liefde over en gaat hij weg. Het vrouwtje gaat dus echt vreemd. Toch komt ook het zorgende mannetje aan z'n gerief. Hij mag gewoon met zijn vrouwtje paren, maar ze krijgt geen jongen van hem. Net als veel andere vogels, zoals de kip, kan ook een koolmeesvrouwtje selecteren aan de poort. Ze laat zich dekken, maar als ze niet bevrucht wil worden, schudt ze het zaad uit haar cloaca. Alsof ze denkt: je hebt wel seks met me, maar ik bepaal zelf of ik zwanger word of niet. Uiteindelijk krijgt ze jongen van de macho, die worden verzorgd door het andere mannetje. Dat machomannetje doet helemaal niks in de opvoeding. Waarom die vrouwtjes dit doen, is nog niet bekend. Misschien omdat die macho sterkere genen heeft en daardoor aantrekkelijker is voor de voortplanting.

Op het eerste gezicht lijkt de brave huisvader de grote verliezer, maar toch is dat niet zo. Uit het onderzoek bleek namelijk ook dat in sommige nestjes de sukkel toch de vader is. Soms krijgt het vrouwtje haar cloaca niet goed leegggeschud en wordt er toch een eitje door hem bevrucht. Als hij niet zo hard zou werken, zou het vrouwtje niets van hem willen weten. Dan was hij kansloos. Juist door de jongen op te voeden mag hij haar dekken en heeft hij nog een kans dat zijn genen ertussendoor glijpen. Het vrouwtje, de sukkel en de macho hebben dus allemaal hun eigen voordelen bij hun gedrag. Doodslag en vreemdgaan, het zijn niet direct eigenschappen die we koppelen aan dat schattige koolmeesje. Maar de natuur is nooit goed of fout, is nooit zwart-wit. Het is altijd grijs, de waarheid ligt ergens in het midden. Zo kijk ik zelf ook naar de natuur. Ik ga altijd op zoek naar het grijze, naar het rafelrandje. Zo krijg je een veel completer beeld van de natuur. Pas dan gaat de natuur leven.

(Uit: Buiten! Van Arjan Postma)

(Foto natuurinformatie.nl)

Oproep Er Op Uit!

We hebben een tijdje geleden als activiteitencommissie een vroege vogelexcursie gehad. Ontzettend leuk en leerzaam. Zouden we vaker moeten doen!

Lijkt het je ook leuk om wat vaker op (vroege) vogelexcursie te gaan, zou je dit dan per mail: ivn.activiteiten.peize@gmail.com even willen aangeven? Het idee is dan om elkaar per mail of app snel op de hoogte te brengen als er meer mensen gaan. Je ziet meer als je met meer mensen bent en samen kom je er uit welke vogel je hoort of ziet. En er is genoeg te zien in de Onlanden!

Zou je ook even willen aangeven wat je vogelkennis is? Goed, matig, slecht of niet?

Hopelijk tot gauw!

Groeten Anke

Het verhaal van het Sint-Janskruid

Het Sint-Janskruid is een plant die groeit op droge, zonnige plekken. Ook gedijt hij goed op plaatsen waar verder weinig planten kunnen groeien, zoals wegbermen, stenige hellingen etc. De plant bloeit omstreeks Sint-Jan (24 juni); daar heeft hij zijn naam aan te danken. Maar er zijn meer redenen waarom deze plant zo heet! En daar zit een mooi verhaal aan vast.

Sint-Jan is eigenlijk niemand anders dan Johannes de Doper, en die naam kennen we allemaal wel. 24 Juni was zijn geboortedag, naar verluidt een half jaar voor Jezus. Johannes de Doper was een achterneef van Jezus en hij was eveneens een profeet. Hij verkondigde de boodschap van verlossing van zonden, door de doop in de Jordaan. Ook Jezus liet zich door Johannes dopen. Johannes wordt dan ook wel beschouwd als de wegbereider van Jezus.

Johannes leidde een sober bestaan: "hij droeg een kameelharen mantel en voedde zich met sprinkhanen en wilde honing". Maar een scherpe tong had hij wel. Dat ondervond ook de toenmalig Romeinse heerser, koning Herodes. Die had een affaire met zijn schoonzuster Herodias en werd daarom door Johannes bekritiseerd. Hoewel Herodes Johannes wel hoog had zitten, gooide hij hem vanwege die kritiek toch in het gevang.

Die schoonzuster Herodias had een dochter en dat was Salome. Moeder en dochter hadden een veel grotere hekel aan Johannes en smeedden een boosaardig plan. De dochter zou voor Herodes dansen en als beloning een wens mogen doen. Die dans werd de "dans met de zeven sluiers", ook beschreven in het toneelstuk Salome van Oscar Wilde. Later is dat toneelstuk tot opera bewerkt door Richard Strauss. Die zeven sluiers werden tijdens de dans successievelijk afgeworpen en, begrijpelijkerwijs, was Herodes wild enthousiast. Hij liet haar een wens naar keuze doen, en toen kwam het plan van moeder en dochter uit. Dochter had als wens: "breng mij het hoofd van Johannes de Doper, en voordat hij onthoofd wordt, doorboor dan die gemene kwaadsprekende tong van hem met gloeiende naalden". Tja, dat

ging Herodes wel wat te ver, maar hij had het nu eenmaal beloofd, en belofte maakt schuld.

En zo komt het dat het sint-janskruid blaadjes

heeft die een beetje tongvormig zijn. Misschien heb je een loepje op zak? Kijk dan eens door het loepje naar het blad terwijl je het in het licht houdt. Het zal je opvallen dat er heel veel kleine lichtpuntjes in het blad zitten. Dat zijn de plekje die de gloeiende naalden achterlieten. Met wat moeite is dat ook wel te zien zonder de loep. En misschien zit er nog een niet-geopend bloemknopje aan de stengel? Wrijf dat knopje dan eens tussen duim en wijsvinger en aanschouw met verbazing de bloedrode druppel die verschijnt. Symbool van de bloedstroom na de onthoofding van Johannes.

Door deze symbolen (de bloei ten tijde van de geboortedag, de lichtpuntjes en het bloedrode vocht) was het sint-janskruid vroeger een wonderkruid. Tijdens het zonnwendefeest ging men erop uit om precies om 12 uur 's nachts de bloemen te plukken. Die werden voor de ramen gehangen, of boven de deuringang, dan kon het kwaad (de duivel) niet binnenkomen. Ook blikseminslag of brand was niet meer mogelijk.

Tegenwoordig heeft het kruid nog steeds een toepassing, vanwege de medicinale werking als antidepressivum. Maar er zijn ook bijwerkingen. Het is dus veiliger om een Sint-Jans-tros gewoon maar boven de deur te hangen. Al met al een heel verhaal rondom dit heel gewone plantje dat overal wel te vinden is.

Dit verhaal is geschreven door natuurgids Adri Akerman in zijn eindwerkstuk (2015) over de Heemtuin in Muntendam groet Wanda de Jonge

Foto Wiki

Gedicht bij Het Beeld door Aldrik Pot

De Rode Kruis-IVN tocht

De tocht voor dit jaar 2016 zit er weer op en wat hebben we geluk gehad met het weer. De voorspellingen waren niet best en onze landgenoten in andere delen van het land hebben onze portie regen er waarschijnlijk bij gekregen, want wij hebben prachtig weer gehad. Daardoor misschien wel één van de mooiste tochten van de afgelopen jaren. Een deel van de mensen heeft zelfs tijdens de stop voor de koffie lekker buiten gezeten bij het Witte Huis in Zeegse. Dit jaar reden 13 auto's en 3 grote bussen van het Rode Kruis mee. Mijn passagiers, al op hoge leeftijd, vonden het geweldig om nog even na te borrelen bij Reinder. De tocht was ook deze keer weer geweldig goed georganiseerd door het Rode Kruis, Jan van Bergen, Henk

Timmerman en Froukje Neef. Henk Timmerman hoopt dat er een reportage van in de Krant gaat komen.

Volgend jaar is het de 50ste keer dat de tocht wordt gereden! Tijd dus voor een feestje. Te zijner tijd horen we er meer van, het wordt in ieder geval anders dan normaal. De datum is alvast geprikt op 15 juni. Noteer alvast maar in je agenda!

Sophie Kattouw

RODE KRUIS I.V.N. Avondtocht anno 1968

Als dit blad bij u op de mat ligt is net de 49ste avondrit gereden door het Drentse land. Het begon in 1968 toen I.V.N. lid Geert Rossing in de ledenvergadering met een voorstel kwam om een autorit te gaan organiseren voor mensen die er bijna nooit uit kwamen, de zogenaamde „thuisblijvers". Het idee werd besproken in een vergadering van het Rode Kruis waar Geert Rossing zijn

Rode Kruis avondrit

vrouw Jennie in zat met o.a. dokter Swierstra. Jennie besprak dat met Geert en zodoende kwam het in de I.V.N.-vergadering terecht. Het voorstel werd aangenomen. Albert Kusters, Wim Tienkamp en Jan van Bergen melden zich aan om een rit uit te zetten. Dit werd een groot succes, want op de eerste avondrit moesten er 23 personen in 8 auto's meerijden, die gratis beschikbaar werden gesteld door I.V.N.ers. Het hoogtepunt door de jaren heen was 1992, toen er 70 personen incl. bestuursleden en verzorgsters vervoerd werden. In 1986 werd voor het eerst een Rode Kruis bus ingeschakeld om rolstoelers mee te nemen. In 1972 kwam Jan Perton het drietal versterken. Geert, Albert en Wim zijn er helaas niet meer en Jan verhuisde naar

Jan van Bergen, Jan Perton en Albert Kusters kregen een aandenken van het Rode Kruis

Duitsland dus deed de overgebleven Jan, ik dus, het jaren alleen. Het is nu 9 jaar geleden dat ik na 40 jaar aangaf om te stoppen, nu doet Henk Timmerman dit al weer 9 jaar en met succes. Dus volgend jaar hopen we de 50ste rit te rijden, wie had dat gedacht, ik niet.

Na afloop van de tocht werden we verrast door Excelsior, juni 1992

Nog drie anekdotes/wetenswaardigheden: Een mevrouw kocht ieder jaar als ze mee ging een nieuwe jurk, twee zussen hadden elkaar al jaren niet gezien en kwamen toevallig in dezelfde auto en tot slot stelde een echtpaar, dat op dezelfde dag 50 jaar getrouwd was, het feest een dag uit!

Voor aanvang van de 30ste rit werden Jan, Albert en Jan verrast door het Rode Kruis met een zilveren herinnerings munt. Ook jarenlang werd er een ontspanningsavond georganiseerd in cafe Ensing en daar traden o.a. op het Elder Shanty koor, Kees Bos met een muzikale kwis, Cabaret Jan Plezier, Excelsior met toneelstuk, en zo kan ik nog meer opnoemen, hopelijk krijgt dit een vervolg, en zeker in 2017. Ik wil er graag aan meewerken.

Jan van Bergen

Aize de Boer vrolijkte de avond verder op. juni 1992

Oproep!!

Wij willen uw mooiste foto van De Onlanden!

Er zijn veel fotografen onder onzer leden. We zien vaak de mooiste plaatjes voorbijkomen, en dan met name van De Onlanden. Prachtige kleuren, ruige grazers en stoere rovers, otterfamilies, de meest prachtige vogels zoals lepelaars, sternens, zilverreigers, rallen, noem maar op. En dan niet te vergeten dit alles onder fantastische fraaie Hollandse luchten..... Aangezien dit prachtige zich snel ontwikkelende natuurgebied onze 'achtertuin' is, leek het ons een goed idee om in de volgende Info een collage te maken met foto's van dit fotogenieke gebied. Verras ons met uw mooiste foto(s) van De Onlanden, en stuur ze in voor de volgende info naar ivn.peize@gmail.com onder vermelding van 'fotocollage Onlanden'. Zorg ervoor dat de foto voldoende resolutie heeft voor het drukwerk (tussen de 2 en 5 MB). Wellicht selecteren we er eentje voor op het omslag van één van de volgende Info's, in dat geval dient het een portrait-foto te zijn.

"BOLLENGEK"?

Wat is het toch heerlijk, als je na zo'n, voor mij altijd te lange winter, in het vroege voorjaar door je tuin loopt. Overal de eerste sneeuwkllokjes en krokussen boven ziet komen en af en toe al van een eerste voorjaarsdag mag genieten. In maart zag je de eerste vlinders al.

In april begonnen de vogels overal te nestelen. In de voortuin, in een nestkastje van IVN, voor de derde keer de pimplenzeen. Achter het huis een siernestkastje, eigenlijk niet geschikt voor bewoning (een zuchtje wind en het valt van de muur), maar een paartje winter-

koninkjes vonden het best en begonnen het vol te stouwen met mos. Helaas is een van de twee gesnapt door een buurpoes. Ik zag het voor mijn ogen gebeuren, maar de poes was me te slim af, jammer!! Het andere winterkoninkje is niet verder gegaan met het nestje. (Ze zag de bui al hangen, zeker het hele gezin alleen opvoeden.) Misschien maar beter zo. We gaan even terug naar oktober/november BOLLLENPLANTTIJD.

Maar als ik dan zo in mijn tuin rond kijk, is het nog vol met vaste planten en eigenlijk geen plekje om een bol te poten. Daarom wacht ik meestal tot december/januari, dan vertoont de tuin meer kale plekken en kan je beter zien waar je de bollen groepeer (voordeeltje is in dec/jan dat de meeste tuincentra de bollen voor de halve prijs verkopen).

Nu trof ik het niet met het weer in januari. Het was een koude natte dag dat ik besloot de tulpen, narcissen en vooral de alliums te poten. Ik zat met zo'n prachtige grote alliumbol in mijn hand, schepte de grond vrij diep om, maar om die bol nu zo met z'n "blote kontje" in de natte modder te poten, dat vond ik ook wat sneu. Dus pakte ik wat herfst blaadjes en vouwde die als een dekentje om de bol. Zo dat voelde beter. Ja het was even een klusje, maar ik heb er nu plezier van. Wat is het een schitterend gezicht al die bollen tussen de vaste planten. Dubbele narcissen, prachtige roze tulpen groot en klein en dan de alliums. Ik had er heel wat gepoot en ze doen het prachtig. Vooral die ene vooraan met z'n mooie paarse bol, bewoog die nu heen en weer? Knikte hij nu naar me? of.....???

Karina H

NL Doet 12 maart 2016

Wat was het weer leuk afgelopen maart in de heemtuin. We gaan door het jaar heen een aantal keren met een groepje bij elkaar zitten en verder brainstormen wat we in de heemtuin gaan doen. Nu stond op het programma om af te maken waar we in november mee begonnen waren: op de wallen richels maken en de bomen half afzagen en neerleggen. Deze techniek houdt in dat de bomen doorgroeien en groen blijven, maar wel laag, zodat de heemtuin een open en beschutte plek blijft.

Ook wilden we nog wat boomstammen ingraven, zodat er een mooie open plek ontstaat waar je bij een vuurkorf een broodje kan roosteren.

Vanuit de gemeente Noordenveld kwamen ze

Foto Janneke Krooneman

Fotos Marten de Blecourt

materiaal waren zoals elk jaar beschikbaar gesteld door Landschapsbeheer Drenthe, waarvoor dank!

Voor de natuurwerkdag op 5 november gaan we weer bekijken wat er gedaan moet worden, het stuk meteen rechts als je de heemtuin inloopt gaan we waarschijnlijk onder handen nemen. Mocht je hierover mee willen denken, stuur dan even een berichtje naar het IVN-bestuur. We hebben de dag afgesloten met een lekker kopje mosterdsoep, dat smaakte goed na alle gedane arbeid.

ook even kijken wat we aan het doen waren, we staan in hun NL Doet fotobrief van de gemeente Noordenveld.

Er was weer een grote groep jongeren die meehielp met de werkzaamheden, samen met de volwassenen was er toch weer een groep van ongeveer 30 mensen die hier meer hielp. Echt fantastisch! De diverse waterlopen zijn uitgebaggerd en opgeschoond en de wallen liggen er weer goed bij. De

Foto Huib Heres

IVN Jeugdactiviteit vogels spotten

Zondag 29 mei 2016 verzamelden we ons bij de Essen om kwart voor 10 in de morgen. Rob Rakers van Natuurmonumenten zou ons meenemen op ontdekking door de Onlanden. Er waren 6 kinderen. Niet veel, maar ze waren zeer fanatiek en enthousiast. Het vogels spotten begon al daar op de parkeerplekken. Er werd een plan gemaakt. We zouden een soortenlijst gaan bijhouden. Bij de Essen zijn we begonnen met de kraai. Vooruit, hij hoort er ook een beetje bij.

Na een stukje in de Onlanden gefietst te hebben hadden we meteen een buizerd te pakken. Rob leerde ons gelijk het geluid van de buizerd en dat hij geluid maakt om te kunnen jagen. Een muis die dit geluid hoort gaat dan van 'schrik' plasjes achterlaten tijdens

het vluchten. De buizerd kan dit vervolgens zien en zo zijn prooi grijpen.

De waterhoen volgde en een prachtig mooie groene kikker stelde zich tentoon. En hoewel geen vogel, hij verdiende wel aandacht.

Heel bijzonder was de bosrietzanger. We hebben geleerd, waar dit kleine vogeltje zijn prachtige repertoire vandaan haalt, namelijk Afrika. Het vogeltje kopieert andere vogels en dus ook vogels die daar leven. Wat hoorden we daar voor geluiden uit de bosrietzanger?

We liepen verder door het veld en Iris vond een heel mooi reekalfje. We hebben gauw afstand genomen, zodat de moeder weer naar haar kalf kon. De reegeit begon al te roepen op afstand.

Vanwege haar zijn we ook via een andere weg teruggegaan. Het werd warm in het veld en we hadden allemaal dorst en zin om wat te eten. We moesten eerst door een 'jungle' van hoge planten en struiken. Een koekoek vloog weg, vlak voor ons langs. De tocht was een heel avontuur met heerlijke geuren van planten.

Aangekomen bij de fietsen zijn we even neergestreken op onze picknickleden om wat te drinken en te eten. Onderwijl namen we onze soortenlijst door. Een heel resultaat. Wat een lijst en dan hebben we hier alleen de vogels nog maar genoemd.

IVN - afdeling
Peize

info

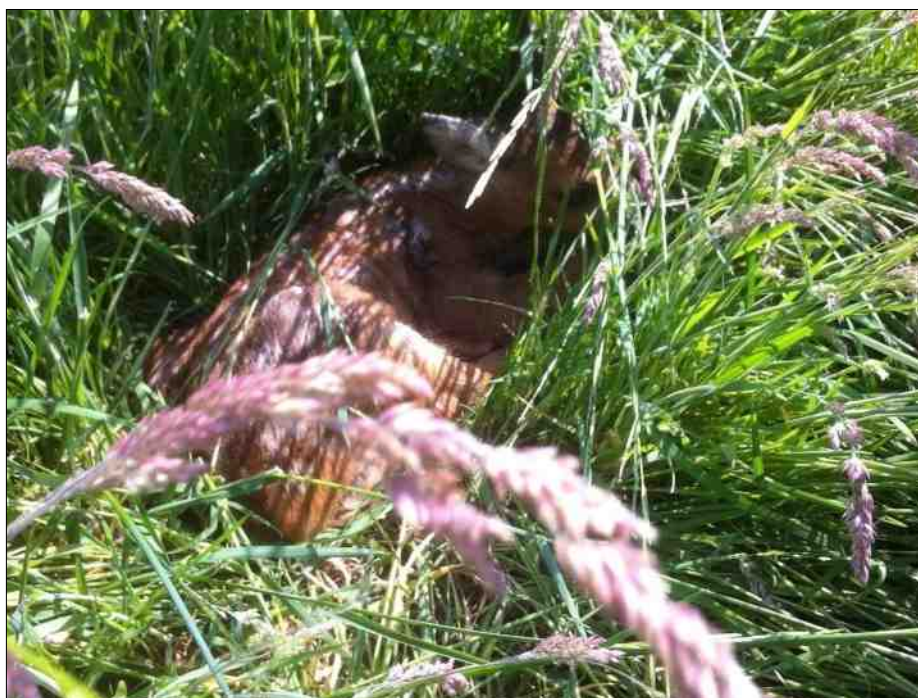
- kraai
- buizerd
- ooievaar
- waterhoen
- boeren zwaluw
- kok meeuw
- bosrietzanger
- fitis
- tjiftjaf
- winterkoning
- koekoek
- veldleeuwerik
- vink
- kleine karrekiet

Rob bedankt dat je ons meenam de Onlanden in. We hebben heel veel geleerd.

Alle kinderen lieten zien al ware vogelaars te zijn. Wat een enthousiasme!

Alena Blonk

Fotos Wanda de Jonge

Oproep Er Op Uit!

We hebben een tijdje geleden als activiteitencommissie een vroege vogelexcursie gehad. Ontzettend leuk en leerzaam. Zouden we vaker moeten doen!

Lijkt het je ook leuk om wat vaker op (vroege) vogelexcursie te gaan, zou je dit dan per mail: ivn.activiteiten.peize@gmail.com even willen aangeven? Het idee is dan om elkaar per mail of app snel op de hoogte te brengen als er meer mensen gaan. Je ziet meer als je met meer mensen bent en samen kom je er uit welke vogel je hoort of ziet. En er is genoeg te zien in de Onlanden!

Zou je ook even willen aangeven wat je vogelkennis is? Goed, matig, slecht of niet?

Hopelijk tot gauw!

Groeten Anke

Het duurzaamste hotel van Nederland...

Het zal jullie opgefallen zijn: het opdoemende 8 verdiepingen hoge gebouw langs de A7, nagenoeg grenzend aan onze geliefde Onlanden...(Kranenburg-Zuid). Het is het in aanbouw zijnde Van der Valk-hotel. De planning is dat het hotel medio december 2016 haar deuren opent. Het gebouw wordt begrensd door de A7, het Eelderdiepje, de Bruilwering en wordt omsloten door de Madijk. Langs de Madijk zal ook binnenkort de nieuwe ontsluitingsroute van de wijk Ter Borch in gebruik genomen worden. Deze weg is nu al goed zichtbaar.

Aanvankelijk waren op dit noordelijkste puntje van het grondgebied van de gemeente Tynaarlo kantoren gepland ten behoeve van de Groninger bedrijvigheid. De gemeenten Groningen en Tynaarlo hadden onderling afgesproken dat in ruil voor de kantoren op Kranenburg Zuid, de gemeente Tynaarlo grond zou krijgen voor de ontwikkeling van de wijk Ter Borch. Uiteindelijk is wel de woonwijk Ter Borch ontwikkeld, maar is Kranenburg Zuid niet overgedragen aan Groningen. Dit leidde uiteraard tot een conflictsituatie. Dit conflict werd opgelost en beide gemeenten zijn vervolgens overeengekomen dat er geen kantoren gebouwd zouden worden (door Groningen), en dat Groningen tevens geen andere bouwactiviteiten zou ondernemen op Kranenburg Zuid. Tynaarlo kwam met een nieuw aangepast ontwikkelplan. Een van de onderdelen van dit nieuwe plan betrof uitbreiding van het Transferium en de bouw van een hotel, en sinds januari 2016 tevens de bouw van een crematorium. Of het uiteindelijk vrij blijft van de ontwikkeling van kantoren (door Tynaarlo) moet ik nog zien. Zodra de aantrekkende economie doorzet, vrees ik toch dat er ook nog (grote) kantoorcomplexen bij komen....met alle bijkomende extra lichtvervuiling en verkeersbewegingen...

Hotel

Het hotel waarvan het hoogste punt reeds is bereikt, telt maar liefst 8 (!) verdiepingen. Ik fiets er dagelijks langs, en heb de bouw wat kunnen volgen. Maar wat vind ik het een hoog gevaarte! Aanvankelijk dacht ik dat die 25 meter hoogte wel mee zou vallen, maar ik vrees dat straks de Van der Valk toekan een nieuwe soort is die binnenkort van alle plekken in de Onlanden waar te nemen is...

Als er dan zo nodig een groot hotel De Onlanden

moet flankeren dan maar een duurzaam hotel. Het wordt gebouwd onder het zogenaamde Greenkey-label. Nou ja, wat betekent dat dan, vroeg ik mezelf af. Even zoeken op internet levert het volgende op: *"Green Key is het internationale keurmerk voor duurzame bedrijven in de recreatie- en vrijetijdsbranche en zakelijke markt. Bedrijven met een Green Key keurmerk doen er alles aan om het milieu te sparen, zonder dat hun gasten inleveren op comfort en kwaliteit. Zij gaan daarbij een stap verder dan de normale wet- en regelgeving vereist. Zo zal een Green Key accommodatie altijd zuinig omgaan met energie en water. Denk hierbij aan het gebruik van zonnepanelen, spaarlampen, lichtsensoren en timers voor airconditioning en verwarming. Er wordt niet meer gewassen dan nodig is en er worden bijvoorbeeld milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen gebruikt. En dit allemaal met een bijzondere aandacht die niet alleen uw comfortgevoel bevordert, maar dus ook de status van natuur en milieu. De gecertificeerde bedrijven voldoen aan de normen die gesteld zijn door de Stichting KMKV (Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit)".*

Nu kunnen we als IVN uiteraard niet echt in de keuken meekijken van de bedrijfsvoering Van der Valk als ze straks hun deuren hebben geopend. Maar de beleving van buitenaf zal zeker onze aandacht hebben. Zoals bijvoorbeeld de daadwerkelijke toepassing van lichtsensoren bij de buitenverlichting. De lichtvervuiling zo beperkt mogelijk houden, zeker aan De Onlandse zijde van het hotel, vinden we belangrijk. De toekan zal waarschijnlijk wel aan dit lichtplan met sensoren ontsnappen. We zijn benieuwd waar, hoe hoog (en hoe fel) de toekan haar plekje krijgt. De parkeerplaatsen komen aan de zijde van de rotonde die ook toegang biedt tot het busstation en de toegangsweg naar het transferium. De kant die reeds druk en verstoord is..... We hopen van harte dat de druk op De Onlanden hierdoor niet veel verder toe zal nemen.

Ik hoop ook dat er uiteindelijk niet alsnog kantoren bijgebouwd zullen worden door Tynaarlo. Er is namelijk nog wel ruimte voor..... En aanvankelijk stonden er ook kantoren in hun plannen (kennisintensieve ICT en medisch/biotechnologische bedrijven). Mocht het toch gebeuren, dan komen er immers vele verkeersbewegingen bij (tweemaal daags)

en per bedrijf een fikse bijdrage aan de lichtvervuiling. Onze IVN afdeling houdt de nieuwe planmakerij en de ontwikkelingen dus nauwlettend in de gaten. We schuwen het niet om ons te laten horen, invloed uit te oefenen en indien nodig bezwaren te maken als we van mening zijn dat er negatieve effecten zijn te verwachten voor De Onlanden.

Janneke Krooneman

De Gevlekte Orchis

Aan de rand van de vijver van de Lange Streken 1 stonden dit voorjaar 2 mooie orchideeën en veel grote ratelaars te bloeien. Volgens Chris Smit is het de *Dactylorhiza maculata* (gevlekte Orchis) of de gewone rietorchis. De vlekken op de bladeren waren namelijk niet goed te zien. Het is daar een prachtig

Foto Sophie Kattouw, grote ratelaar

Foto Janneke Krooneman, orchidee

plekje. Ga er eens wandelen, kun je meteen de huiszwaluwen bewonderen in de til. De gemeente is op de hoogte en denkt eraan bij het maaien.

Sophie Kattouw

Vaarexcursie op het Zuidlaardermeer

Half mei kreeg ik per mail een bericht van het IVN, dat er een boottocht per fluisterboot op 3 juni zou plaatsvinden. Ik heb mij direct opgegeven samen met mijn man en zoon. Daarnaast heb ik mijn vader van bijna 80 jaar meegenomen. Het was maar goed dat we ons direct hebben opgegeven, de boot zat binnen de kortste keren vol.

De middag van 3 juni was er nog een flinke onweersbui, we hebben de buienradar in de gaten gehouden om te zien of de tocht wel door kon gaan. Het knapte echter op, de avond was mooi, helder en stil. We verzamelden om 18.45 uur bij de kerk in Peize en na het inschrijven, betalen en verdelen in de auto's reden we in een stoet richting Kropswolde.

Daar aangekomen stapten we in de gloednieuw fluisterboot van het Groningerlandschap, trots dat de heren waren! De boot was stil en kon ook in ondiep water goed varen. Daar gingen we over een vlak meer met een heldere lucht en een stille boot.

We voeren richting Leinewijk waar een vogelkijkhut staat. Onderweg kwamen we langs rietkragen en langs de beverburcht, helaas hebben we geen bever gezien. Wel verschillende vogels gehoord en gezien, waaronder rietzangers, karekiet en zwarte stern. We kregen foto's van vogels te zien, die leven in het Zuidlaardermeer gebied. Omdat het de tijd van de dag er niet naar was, hebben we ze niet allemaal gezien. Boven in de kijkhut hebben we een tijdje genoten van het uitzicht, de vogels en de stilte. Terug zijn we langs de westkant van het meer gevaren met een grote ronde ondergaande zon aan de horizon, prachtig!

Mijn vader heeft genoten, in het verleden was hij een actief IVN lid in Roden, de liefde voor de natuur heb ik van hem overgenomen. Fijn dat hij mee was en zo heeft genoten.

Ineke Oosterman

Foto's Alfred Oosterman

IVN Jeugdactiviteit naar het Blotevoetenpad in Opende, 2 juli 2016

In het lentenummer van 'Mens en Natuur', het landelijke blad van IVN, werd het al aangekondigd: het Blotevoetenpad met de IVN-jeugd natuurwerkgroep van Peize in juli 2016. Een hele pagina werd er gewijd aan de jeugdnatuurclub van Peize met een interview en foto's. Hoe kon dit?

1x per jaar maken we een planning van de activiteiten die we willen gaan doen. Wanda zet deze direct op de agenda op de site van IVN. Zodoende vond de landelijke IVN ons. In juli 2016 stonden de landelijke modderdagen op het programma. IVN wilde in de scharrekids bijlage van het lentenummer hier aandacht aan besteden. We werden benaderd door Jade Hurkmans voor een interview en we hebben foto's gemaakt. Leuk om te doen en we zijn er best trots op!

Nu terug naar afgelopen zaterdag 2 juli 2016, het was zover, ze zouden naar het Blotevoetenpad in

Foto Yolanda van der Veen

Foto Yolanda van der Veen

Opende. Ik had al hele verhalen gehoord van mijn zoon en gezien hoe hij thuiskwam, nadat hij een paar jaar geleden met IVN naar het Blotevoetenpad was geweest: blij, moe en heeeeeeel erg vies. Veel aanmeldingen waren er niet, er zouden 9 kinderen mee gaan waarvan er uiteindelijk 7 mee zijn geweest. Niet veel kinderen, maar wel een leuk clubje om mee te gaan, de leeftijd varieerde tussen 7 en 11 jaar. De kinderen hadden allemaal droge kleren en een handdoek mee en wij hadden drinken en wat lekkers meegenomen. Zo togen we richting Opende.

Foto Huib Heres

Al bij de oprijden van het parkeerterrein kwamen de indianenkreten van achteruit de auto: 'Oooh ja, hier was het, hier ben ik al eens geweest... Gaaf!!! Cool!!! en bij het uitstappen werd de eerste modder al gescoord. Het heeft de afgelopen weken flink geregend dus modder was er!! Nadat we afspraken hadden gemaakt over het bij elkaar blijven en op elkaar letten en dat je er niet helemaal in hoeft als je dat niet wilt, vlogen de kinderen joelend het pad op. Niks bij elkaar blijven... gewoon

gaan en beleven! Voelen van zand, gras, water en modder aan je voeten.... benen.... billen... je hele lijf, wat vonden ze het heerlijk en wat waren ze vies.

Er was veel te beleven: poeltjes, geultjes, hang- en klim elementen, bruggetjes en een modderpoel om helemaal in te gaan (voor de kinderen dan, de volwassenen koken toe en maakten foto's). Aan het einde van het pad hebben we wat gedronken en gegeten. Sommige kinderen bibberend met een handdoekje om, in de luwte en in de zon, anderen nog steeds met water en modder spelend. Toen terug over hetzelfde modderige, glibberige pad. Nu iets minder met modderbaden, blijkbaar was een verzadigingspunt bereikt.

Op de parkeerplaats trokken de kinderen droge kleren aan en haalde Verinne een stapel pannenkoeken tevoorschijn uit de auto. Ze waren lekker opgewarmd in de auto door het zonnetje, dat kwam goed van pas, de kinderen waren hongerig en koud. Dat was een goed spontaan ideeetje die pannenkoeken, Verinne!

Uiteindelijk moesten we halsoverkop in de auto's

Foto Huib Heres

vanwege een flinke bui die naar beneden kwam. Maar maar voldaan kwamen we weer in Peize aan. Alle kinderen hebben thuis een warm bad genomen om op te warmen en schoon te waken. Al met al een geslaagde middag.

Ineke Oosterman

Noteer deze datum alvast in de agenda, want deze dag wilt u niet missen!!

Een dag boordevol praktische en inspirerende workshops voor alle groene vrijwilligers uit Fryslân, Groningen en Drenthe die zich bezig (willen gaan) houden met natuureducatie gericht op jeugd en jongeren.

Een voorlopige greep uit de workshops: natuurfotografie | natuur&muziek | moestuinieren | geocaching | survival en gezond voedsel.

De IVN Scharrelkids inspiratiedag wordt georganiseerd in Nieuw Allardsoog te Bakkeveen. Deelnemers is gratis. Binnenkort volgt de uitnodiging.

We hopen vele groene vrijwilligers te mogen begroeten op de IVN Scharrelkids inspiratiedag!

Inspiratiedag Scharrelkids 1 oktober

Graag nodigt IVN Noord je uit voor de Scharrelkids Inspiratiedag op zaterdag 1 oktober a.s. Een dag boordevol praktische en inspirerende workshops voor alle groene vrijwilligers in Groningen, Fryslân en Drenthe die zich bezig willen gaan houden met natuureducatie gericht op jeugd en jongeren. Noteer de datum alvast in je agenda!

Inspiratiedag Scharrelkids 1 oktober

IVN Scharrelkids Inspiratiedag

Zaterdag 01 oktober 2016

Activiteiten Agenda 2016 IVN Peize

Dag	Activiteit	Tijd	Plaats	Kosten/ extra informatie
1e en 3e maandagavond van de maand nog onbekend	Helpen in de Hoptuin	19.00-20.00 uur	Hoptuin, Noord-sepad	18/7, 1/8, 15/8, 5/9 en 19/9
	Najaarsexcursie Vennebroek	meer info volgt		
Zondag 18 september	Bootexcursie (kinderen)	meer info volgt		Kinderen va 10 jaar zwemdiploma verplicht maximaal 10 kinderen
29 oktober	Nacht van de nacht	meer info volgt		
29 oktober	Bosexkursie (kinderen)	meer info volgt	Mensingebos vistrap	kinderen va 8 jaar
5 november	Natuurwerkdag (volwassene en kinderen)	meer info volgt	Bosplan te Peize	
februari 2017	Uilenballen pellen (kinderen)	meer info volgt	Dorpshuis te Peize	kinderen va 8 jaar kosten 1 euro
voorjaar	Hutten bouwen (kinderen)	meer info volgt		
voorjaar	Papierscheppen (kinderen)	meer info volgt	Fibrations te Peize	

Vergaderdata bestuur

Donderdag 1 september heemtuin en natuurwerkdag
 Donderdag 13 oktober natuurwerkdag loopt het?
 Donderdag 17 november Info
 Donderdag 15 december activiteiten 2017, hoe loopt het? En jaarvergadering voorbereiden.

Wat is dat?

Mijn buurvrouw stuurde me de volgende foto's en of ik wist wat het was. Ik deelde het met mijn IVN vrienden en vriendinnen: otter? (mooie grastanden), wat happened to the pootjes? (Janneke) We kwamen er niet uit. En daar was onze raadpleger Wim van Boekel: het is een ree.
 De natuur geeft en neemt....

Groet, Yolanda

Vooraankondiging

Hierbij de vooraankondiging van IVN Noord voor de derde jaarlijkse inspiratie dag voor Drentse groene vrijwilligers op 2 september 2016.

IVN Drenthe organiseert deze dag in 2016 voor alle groene vrijwilligers in en rond het Duurzaamheidscentrum. Het thema is: 'HOE GROEN IN DE STAD?'

We werken hierbij samen met LBD, NMFD, NM, HDL en SBB én met studenten van de opleiding Kunst en multimedia van de Noorderpoort. Komt allen!

